
Granskningsrapport

Granskning av delårsrapport 2016

Hultsfreds kommun

Caroline Liljebjörn

Elin Petersson

2 november 2016

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	2
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	Resultatanalys	5
3.3	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	6
3.4	God ekonomisk hushållning	7
3.4.1	Finansiella mål	7
3.4.2	Mål för verksamheten	7

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är 15,4 mnkr (28,9 mnkr), vilket är 13,5 mnkr lägre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om -2,2 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Redovisningen av det tillfälliga statsbidraget med anledning av flyktingsituationen i regeringens extrabudget sker inte i enlighet med riksdagens beslut och RKR:s information i prognosen för år 2016. Resultatet som prognostiseras per 31 december 2016 inte är rättvisande eftersom övervägande del av statsbidraget inte redovisas i resultaträkningen utan förs över till kommande år. Vi bedömer att det prognostiserade resultatet, enligt god redovisningssed, uppgår till 59,2 mnkr.
- Vi bedömer att delårsrapporten, med undantag för det som beskrivs ovan, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att nå de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt. Enligt prognosen uppnås ett av tre finansiella mål. Målet att årets resultat ska vara minst 9,6 mnkr uppnås inte eftersom endast en del av det tillfälliga statsbidraget påverkar prognosens resultat och därmed uppnås inte heller soliditetsmålet.
- Vår översiktliga granskning visar att måluppfyllelsen av verksamheten delvis är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2016.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22 samt god redovisningssed i övrigt
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2016-08-31 samt av resultatprognosen för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Rapporten är faktagranskad av ekonomichef och controller.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti, vilket är inom den tid som lagen om kommunal redovisning stadgar¹.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning och noter. Förvaltningsberättelsen omfattar en sammanfattande översikt, en beskrivning av omvärldsfaktorer, finansiell analys samt en investerings- och driftredovisning. Nämndernas redovisningar innehåller en beskrivning av viktiga händelser, kommentarer till utfall och prognos, förväntad utveckling samt avstämning av måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen. Det finns även en uppföljning av finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Delårsrapporten innehåller en sammanställd redovisning som omfattar de bolag där Hultsfreds kommun har ett betydande inflytande. Resultatet i kommunkoncernen uppgår för perioden januari till augusti till 20,3 mnkr (34,9 mnkr). I förvaltningsberättelsen finns en beskrivning av kommunkoncernens verksamhet och årsprognoser för respektive bolag. Det finns även ett prognostiserat resultat för kommunkoncernen per 2016-12-31, 2,5 mnkr.

Resultatet för Hultsfreds kommun uppgår under årets första åtta månader till 15,4 mnkr (28,9 mnkr).

Följande poster kommenteras:

- Det tillfälliga statsbidraget som utbetalades i december 2015 uppgick till 73,9 mnkr (inklusive 6,8 mnkr från Skolverket). Under år 2016 har 4,6 mnkr intäktsförts och per den 31 augusti kvarstår 69,3 mnkr. Enligt beslut i kommunfullmäktige² ska dessa användas i verksamheterna under år 2017-2020. Planen visar att 12,5 mnkr ska användas under år 2016.

Vi bedömer att hanteringen inte överensstämmer med riksdagens beslut, ej heller med RKR:s ställningstagande.

- I posten kortfristiga skulder finns medel från Migrationsverket som avser ersättning för etablering och introduktion för nyanlända personer. Posten har ökat med 19,2 mnkr under år 2016 och uppgår per 31 augusti till 37,7 mnkr. I förarbetena till beslutet om schablonersättning framgår att den avser att finansiera kostnaderna för nyanländ ankomståret och ytterligare tre år. Prop 1989/90:105

Vi bedömer att underlagen till posten kan förtydligas så att det framgår vil-

¹ Lagen om Kommunal redovisning kap 9 § 1

² KF § 7/2016

ket ankomstår för de nyanlända som bidragen och ersättningarna är knutna till.

Vi har granskat ett urval av poster bl.a. avseende periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Granskningen är inriktad på större poster som skatteintäkter, generella statsbidrag, fastighetsavgiften, personalkostnader, sociala avgifter, semesterlöneskuld, pensionskostnader, särskild löneskatt samt förutbetalda respektive upplupna³ kostnader och intäkter. Granskningen visar att posterna har periodiserats korrekt.

Bedömning

I vår översiktliga granskning har det, *med reservation för det som beskrivs ovan*, inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

3.2 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett negativt resultat, -2,2 mnkr, vilket är 11,8 mnkr sämre än budgeterat. Avvikelsen beror på att:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med -12,6 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 5,6 mnkr lägre än budgeterat
- Finansnettot ligger i prognosen 6,4 mnkr bättre än budgeterat. Det är framförallt de finansiella intäkterna som förväntas bli högre än budget.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2016, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

Resultaträkning mnkr	Utfall delår 2015	Utfall delår 2016	Prognos 2016	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	130 952	165 067	265 847	84 092
Verksamhetens kostnader	-594 403	-662 202	-1 031 779	-97 594
Avskrivningar	-17 288	-15 353	-24 414	949
Verksamhetens nettokostnader	-480 739	-512 488	-790 346	-12 553
Skatteintäkter	343 416	356 613	534 918	-5 732
Generella statsbidrag och utjämning	159 655	164 877	246 973	100
Finansiella intäkter	9 641	8 950	9 880	5 880
Finansiella kostnader	-3 056	-2 600	-3 672	491
Årets resultat	28 917	15 352	-2 247	-11 814

Utfall per 2016-08-31

Resultatet för Hultsfreds kommun uppgår under årets första åtta månader till 15,4 mnkr (28,9 mnkr). Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 3,7 % medan ökningen av verksamhetens nettokostnader uppgår till 6,6 % jämfört med föregående år. Finansnettot är fortsatt positivt till följd av en stabil utveckling av

³ Ej betalda intäkter och kostnader som avser bokslutsperioden.

kommunens placering i Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltningsbolag, KLP samtidigt som de finansiella kostnaderna är lägre.

Prognos för år 2016

Det prognostiserade resultatet, -2,2 mnkr, är 11,8 mnkr sämre än budgeterat. Nämndernas prognos för utfallet per 31 december 2016 är 10,0 mnkr högre än budget. Enligt prognosen över skatteintäkter från augusti månad förväntas dessa bli 5,7 mnkr lägre än budgeterat. Det tillfälliga statsbidraget från december 2015 kommer enligt plan endast utnyttjats med 12,5 mnkr under år 2016 medan riksdagens beslut och god redovisningssed innebär att hela bidraget skulle tillfalla år 2015 och 2016. Resultatet i prognosen borde därmed uppgått till 59,2 mnkr. Vi bedömer att resultatet i prognosen inte överensstämmer med god redovisningssed.

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till -2,2 mnkr enligt prognosen för helåret.

3.3 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Tabellen nedan visar utfall och budget per 31 augusti samt budget, prognos och avvikelse för år 2016.

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall augusti	Budget 2016	I % av budget 2016	Prognos helår	Budget avvikelse
Kommunstyrelse	63,7	106,6	59,8%	105,7	0,9
Kultur- och fritidsförvaltningen	21,7	34,5	62,9%	33,6	0,9
Räddningstjänst	13,0	14,5	89,7%	17,1	-2,6
ÖSK	27,3	43,8	62,3%	43,4	0,4
Barn- och utbildningsnämnd	159,8	238,8	66,9%	241,9	-3,1
Miljö- och byggnadsnämnd	2,4	6,9	34,8%	5,9	1,0
Socialnämnd	206,2	308,4	66,9%	315,9	-7,5
Summa nämnderna	494,1	753,5	65,6%	763,5	-10,0

Nämnderna överskrider budgeten med totalt 10,0 mnkr enligt prognosen. Till och med augusti har 65,6 % av driftbudgeten förbrukats. Det innebär att nämnderna prognostiserat högre kostnadstakt de sista fyra månaderna än vad de har haft mellan januari och augusti år 2016. Det gäller främst för kommunstyrelsen och för socialnämnden.

Inom socialnämnden är det individ- och familjeomsorgen som prognostiserar ett underskott jämfört med budget med -13,4 mnkr medan äldreomsorgens prognos innebär ett överskott med 3,7 mnkr. Av övriga verksamheter redovisar psykiatri ett överskott medan omsorgen om personer med funktionsnedsättning redovisar ett underskott jämfört med budget. Noterbart är att hemtjänsten som under flera år brottats med underskott nu prognostiserar ett överskott jämfört med budget med 1,0 mnkr.

Bedömning

Vi bedömer att budgetavvikelserna framgår av driftsredovisningen och att orsaker till budgetavvikelserna beskrivs i förvaltningsberättelsen.

3.4 God ekonomisk hushållning

3.4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2016:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Prognos 2016	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Årets resultat ska vara minst 9,6 mnkr.	Resultat – resultatet efter andra tertiet uppgår till 15,4 mnkr och prognosen för helåret landar på -2,2 mnkr.	Prognosen pekar på att målet inte kommer att nås.
Långfristiga skulder ska högst vara 265,5 mnkr.	De långfristiga skulderna beräknas vara 224,5 mnkr vid årets slut.	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.
Soliditeten ska vara lägst 28 procent.	Den beräknade soliditeten per 31 december beräknas vara 27,7 procent.	Prognosen pekar på att målet inte kommer att nås.

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att de finansiella målen delvis kommer att kunna uppnås. Enligt prognosen uppnås ett av tre finansiella mål.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade utfall är delvis förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2016. Målet att årets resultat ska vara minst 9,6 mnkr uppnås inte eftersom endast en del av det tillfälliga statsbidraget påverkar prognosens resultat och därmed uppnås inte heller soliditetsmålet.

3.4.2 Mål för verksamheten

I budget 2016 beskrivs kommunens styrmodell som beslutats av kommunfullmäktige. Utifrån en vision och värdegrund anger kommunfullmäktige strategiska mål i fyra olika perspektiv:

- **Ekonomi**
Ekonomi i balans
- **Invånare och brukare**
God kommunal service i en trygg och säker kommun
- **Verksamhet och medarbetare**
Ordning och reda - attraktiv arbetsgivare
- **Utveckling**
Lite bättre varje dag – hållbar samhälle

De övergripande målen bryts ned till mål för respektive nämnd och därefter till verksamhets- och enhetsmål. För varje mål fastställs nyckeltal som används för att mäta grad av måluppfyllelse.

Enligt styrmodellen ska uppföljning av målen ske två gånger om året på alla nivåer. I delårsrapporten ska en prognos för hela året ingå.

I delårsrapporten kommenterar kommunstyrelsens avdelningar och nämnderna en prognos av måluppfyllelsen mer eller mindre utförligt.

Inom **kommunstyrelsens** verksamhetsområde görs en varierad bedömning avseende måluppfyllelsen av verksamhetsmålen. Campus, utvecklingskontoret och räddningstjänsten bedömer inte kunna uppnå en budget i balans. Medarbetarenkäten kommer att genomföras under hösten.

Enligt **barn- och utbildningsnämndens** prognos nås inte målen för en ekonomi i balans, goda kunskapsresultat för årskurs 3, 6 och 9, andel elever med gymnasieexamen samt målen att barnen är trygga i förskolan och grundskolan. Resterande mål mäts under hösten.

Miljö- och byggnadsnämnden Hultsfred-Vimmerby prognostiserar att uppnå en ekonomi i balans. Undersökningen Insikt om företagskontakter och medarbetarenkäten kommer att genomföras under hösten. Kommunen förbättrar resultatet i Miljöaktuellt's hållbarhetsranking och ett mer strukturerat hållbarhetsarbete är under utveckling.

För **socialnämnden** bedöms målet att ha en ekonomi i balans inte att uppnås för nämnden som helhet.

Inom området "Invånare och brukare" visar brukarundersökningen inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning och psykiatri att samtliga mål inom perspektivet nås eller överträffas. För övriga verksamheter finns det inte några aktuella brukarundersökningar.

Inom "Verksamhet och medarbetare" bedöms målen utifrån medarbetarenkäten, vilken genomförs under hösten. Målet om stolthet bedöms uppnås inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning och psykiatri samt inom individ- och familjeomsorgen. Målen som avser delaktighet och god arbetsmiljö bedöms vara svårare att nå.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar att prognosen för måluppfyllelsen avseende verksamheten delvis är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2016.

2016-11-02

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Projektledare